Tillsyn av strandbad 2026

Femsundet på Ingmarsö

- Miljö- och hälsoskyddsavdelningen
  Rapport september 2026

Skärgårdskommunen

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen (MHA) har under sommaren 2026 bedrivit tillsyn på tio badplatser i Österåkers kommun. Genom provtagning och löpande kontroll av baden ökar möjligheten för att snabbt kunna åtgärda och/eller varna för en förorening av badvattnet.

Baden kontrolleras genom vattenprovtagning och tillsyn av skötseln på stranden, omgivande ytor och tillhörande sanitära anläggningar. MHA tittar också efter tecken på algblomning och föroreningar. Vid varje inspektionstillfälle dokumenteras även de yttre förutsättningarna vid badet som väder, vind, vattentemperatur och siktdjup. Uppgifter från tillsyn och provtagning redovisas på Havs- och vattenmyndighetens webbsida Badplatsen och är där tillgängliga för allmänheten.

Sammanfattningsvis har badsommaren 2026 varit bra i Österåkers kommun med sköna badtemperaturer och bra provresultat. Undantaget är Fiskartorpet där det två gånger varit otjänliga resultat från provtagningarna vilket lett till avrådan från bad.

Inga algblomningar eller bräddningar av avloppsvatten som riskerar att försämra vattenkvaliteten har rapporterats vid baden i sommar.

Bakgrund

Tillsyn och provtagning på strandbadvatten regleras av badvattenförordningen (2008:218). I förordningen står bland annat att kommunen är skyldig att ha ett register med de ytvattenförekomster där ett stort antal personer förväntas bada under kommande badvattensäsong. Vid dessa bad ska tillsyn utföras och prover tas. Förordningen styr även hur ofta vattenprov ska tas och vilka parametrar som ska analyseras. Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (2012:14) beskriver närmare hur tillsynen ska bedrivas.

I Österåker bedriver Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillsyn och tar prover vid följande bad:

1. Domarudden
2. Garnsviksbadet
3. Österskärs havsbad
4. Badholmen
5. Fiskartorpet
6. Trälhavsbadet
7. Valsjön
8. Breviksbadet
9. Linanäsbadet
10. Femsundet

Gumrarö
Domarudden
1
Hjälm
Stora
Sundtorp
2
Storhagen
Brännbacken
Båtstorp
Åkersberga
Sjökarby
Åby
mossen
Singö
Norrö
Smedby
Nyhagen
Solberga
Åkerstorp
Smedby
Spånlöt
Skånsta
Solbergasjön
Stora Säby
Ek-
backen
Solberga
Översättra
Hacksta
Skärg
Björkhaga
Härsbacka
Berga
Söralid
Björksättra
Runö
Johannelund
Söra
Åkersberga
Träsättra
Högsättra
Skogsättra
Margretelund
Ättarö
Flaxenvik
Gårdslöten
5
7
Näs
Tuna
4
Österskär
Kungsbacken
Gröndal
Brevik
Margretelunds-
parken
Kungsbacken
Lervik
8
3
6
Svimmingeviken
Malmviken

Laggarsvik
Ugglasundet
Ösbyviken
Ösbyfjärden
Arnö
Skuggan
Ljusterö huvud
Storängsdalen
Skogshult
Västernäs
Norrviken
Bolbysunden
Marum
Bolby
Öran
Skärsberget
Marumsfjärden
Karboda
Lillström
Storström
9
Mjölnarström
Linanäs
Ramsmora
Grundvik
Stensviksunden
Stensvik

2026 ingick Femsundet i den ordinarie badvattenplaneringen och två prover togs där. Femsundet inte är klassat som ett EU-bad så det finns inget lagstadgat krav på hur många prover som ska tas. Det är inte logistikmässigt möjligt att ta prov där på samma dag som övrig provtagning sker.

De parametrar som analyseras vid badvattenprovtagning är bakterier av typen *E-coli* och Intestinala enterokocker. Dessa bakterier finns i tarmkanalen hos människor och djur och indikerar föroreningar från t ex avlopp eller gödsel. Enterokocker har större motståndskraft och längre överlevnad i omgivningen än *E.coli*.

Syfte

Syftet med badvattenprovtagningen och tillsynen är att minska risker för människors hälsa och miljön.

Utförande och metod

Tillsyn och provtagning ska ske minst två gånger under den period som klassas som badsäsong i Stockholmsområdet, 21 juni - 15 augusti. Strax innan säsongen startar ska även ett försäsongsprov tas. MHA tar vanligtvis ett försäsongsprov och tre ordinarie prover vid varje bad. Vid varje provtagningstillfälle görs även en okulär besiktning av området kring badstranden och inspektion av sanitära anläggningar. När analysresultaten kommer in till MHA redovisas dessa på Havs- och vattenmyndighetens webbplats Badplatsen. Länk till Badplatsen finns från kommunens hemsida. Vid förhöjda halter av bakterier, tjänligt med anmärkning eller otjänligt, följs Havs- och vattenmyndighetens riktlinjer gällande uppföljande provtagning.

Andra avvikelser som noteras vid tillsynen till exempel mycket skräp, fågelbajs eller skadegörelse rapporteras in direkt via kommunens felanmälan-app så att det omgående kan åtgärdas av kommunens entreprenörer.

Resultat

Provtagning

Tabell 1. *Resultaten från provtagningarna, rött=otjänligt, gult=tjänligt med anmärkning och grönt=tjänligt. *Omprov på grund av tidigare förhöjd halt.*

Badplats	15/6 (försäsong)	18/6 *	26/6	29/6	16/7	20/7 *	31/7	3/8	6/8 *	10/8 *
Österskärshavsbad										
Breviksbadet										
Domarudden										
Garnsviksbadet										
Badholmen										
Fiskartorpet										
Linanäsbadet										
Trälhavsbadet										
Valsjön										
Femsundet										

Valsjön och Badholmen hade båda ett prov som var tjänligt med anmärkning. Omprov togs direkt och de var tjänliga. Fiskartorpet hade återkommande problem under säsongen två prover var otjänliga och två var tjänliga med anmärkning. Vid övriga bad var det enbart tjänliga prover.

Övrig tillsyn

MHA noterade ovanligt lite fåglar vid baden med undantag för Badholmen och Fiskartorpet där det var normalt.

Inga algblomningar noterades vid baden sommaren 2026.

Figur 1. Fågelskrämma i form av rävattrapp vid Breviksbadet.

Diskussion

Sammanfattningsvis var sommaren 2026 en bra badsommar i Österåker. Provtagningsplanen för badvatten har följts, samtliga ordinarie prov och omprover har kunnat tas inom utsatt tid. Rapporteringen från labbet har fungerat bra.

Det enda bad som haft problem är Fiskartorpet där fyra av åtta analyserade prover var otjänliga eller tjänliga med anmärkning. Detta ledde till att vi två gånger fick gå ut med avrådan från bad. De otjänliga resultaten går inte att koppla till några kända orsaker t ex bräddningar, skyfall eller likande. Vädret hade varit mycket nederbördsfattigt vid provtagningstillfällena. Vi kan dock konstatera att det vid Fiskartorpet och Badholmen förekom fåglar och spillning i normal omfattning vilket skulle kunna vara en möjlig orsak. Badets skyddade läge som ger en låg vattenomsättning gör att en tillfällig förorening kan bli kvar längre. I juni fick vi in information via servicecenter om att en person blivit sjuk efter bad i Sätterfjärden. MHA gjorde ingen extra tillsyn eller provtagning med anledning av detta. Vi hade tagit prov där torsdagen innan som var tjänligt och det rörde sig om en person som fått symptom under en helg när det varit mycket fint väder och ett stort antal badande.

MHA har inte fått in några klagomål gällande skötsel av baden. Vid tillsynen har det generellt sett bra ut. Denna sommar testades utplacerade ”rävattrapper” i papp för att skrämma bort fåglar från baden. Rävar är ett av de största naturliga hoten mot gäss och deras ungar. Tyvärr föll inte försöket med rävskrämmorna väl ut. Rävarna blev utsatta för skadegörelse av både människor och hundar. Så det minskade antalet fåglar vi noterade på många bad kanske helt enkelt berodde på naturlig variation mellan åren.

Under sommaren 2026 rapporterades det om algblomningar i hela Sverige. Blomningarna förekom dock mest i ytterskärgården och nådde inte in till badplatserna i Österåkers kommun. Även i år var vi anmälda till SLUs forskningsprojekt om cyanotoxiner i badsjöar och vid havsbad. Inom ramen för projektet erbjuds kommuner vid behov rådgivning och möjlighet att skicka in algprover. Detta var det projektets sista år.